

Cum cæteris Discipulis erat, et solus de traditione Domini cogitabat, ipso Domino dicente: « Intinctum panem cui » dederò, ipse me tradet (a). » Accepit conviva insidias; discubuit; jucunditatem homo insidians in bella convertit¹. O discipulum qui falsum osculum propinavit Magistro! sicut scriptum est: « Meliora sunt vulnera inimici, » quam falsa oscula amici (b). » Qui osculatur, huic² dicitur: « Ad quid venisti, Amice? »

IV. Petrus vulneratus emendatus est, cui dictum est: « Vade³ post me, Satana (c). » Judas osculo condemnatur, et Petrus vulneratus, sanatus est. Judæ oscula proditionis veneno funduntur, et Petri lacrymis culpa lavatur. Judas dum osculatur tradidit Dominum suum, et non gustavit pretium; reddidit Judæis argentum, et festinavit ad gladium; digne laqueo se suspendit, quia pretium sancti sanguinis concupivit. Fuge, fuge, Amice, quantocius; habes exemplum, quem timeas. Si tanto Magistro, et Domino non pepercit malus discipulus, quomodo aliquando parcere poterit falsus amicus. Quantum enim cavenda est falsa amicitia, cujus lingua pacem sonat, et cor ejus dolum occultat! Ad hujusmodi hominem ipsum Dominum habeamus in omnibus protectorem: qui vivit et regnat in sæcula sæculorum. Amen.

(a) Joan. xiii, 26. — (b) Prov. xxvii, 6. — (c) Matth. iv, 10.

¹ Cod. jucundatur homo insidia in bella convertit. — ² Cod. male cui. — ³ Cod. male redi.

APPENDIX SERMONUM INEDITORUM

SANCTI AURELII

AUGUSTINI,

HIPPONENSIS EPISCOPI.

SERMO I.

In Sexagesima I.

Hic Sermo extrahitur ex Cod. Cass. cvi. Sancto Augustino, licet ejus nomen præferat, ideo non videtur ascribendus, quod de Sexagesima loquatur, de qua nulla fit apud beatum Doctorem mentio; utpote quæ non nisi longo post tempore in usum fuerit recepta. Vide Joan. Grancolas Comment. Histor. in Brev. Roman. Locus ejus in Appendice post Sermonem cxxxix cum numero in Sexagesima 1.

SYNOPSIS.

I. Jejunium præveniendum. II. Jejunium nemini negligendum. III. Ad Ecclesiam confugiendum, sicut ad arcam Noë.

I. PRÆMONITOS vos esse credo, Fratres charissimi, cur a superiore dominica Quadragesimam procuremus, et cum hac die sit ejus exordium, quod festivitatem ejus ante unam hebdomadam celebrare cœperimus, reprehendi non potest observantia ista. Per opera devotionis judicium est prius legem exequi, quam legis sta-

tuta cognoscas, et ante obedire præceptis, quam obedientiæ præcepta compellant: illud enim amoris est, hoc imperative exigitur, illud religiose defertur: hic debitum solvitur, ibi donum muneris exhibetur. Unde et nos religiosum munus exhibuimus Deo, dum amplius jejunavimus. Reprehendi enim non potest festivata festivitas; semper enim in gaudiis solemnitatis vota præveniunt, et futuram lætitiā devotio, dum exoptat, anticipat. Semper enim in rebus ambiguis oportet addere amplius aliquid ad cautelam, quia quod est amplius recidi potest, quod minus est non potest prolongari, sicut in hac observatione factum est. Nec quod propter Quadragesimam plus jejunamus, non minus Quadragesimam; integra enim nobis manet: quod si minus jejunassemus, a numero redintegrare non poteramus ad numerum.

II. Sed fortasse cum illud jejunium, quod jejunavimus, non proficiat nobis ad Quadragesimam, non proficit ad salutem; si non proficit ad Quadragesimam, proficit ad meritum. Cui enim unquam non profuit orare, legere, jejunare? Cui non profuit castitas? nisi quod illos magis reprehendi puto, qui postea quam parati fuerint jejunare, postea quam audierint solemnitates, ambiguum neglexerunt jejunare. Demonstrabant itaque non volentes religiose vivere, sed coacti; veriti, credo, ne quinque dierum jejuniis prolongatis, caro eorum corpusque defecerit, et exiles hactenus Quadragesimæ dies tolerare non possint. Audiant igitur refecti pariter ac robusti, tennes atque pallentes, quia hodie est Quadragesima. Audiant illi, inquam, ut jejunare incipiant, ut illi abstinere non desinant, et communiter in arcam Christi intrare festinent. Imo festinent amplius, qui tardius abstinere ceperunt, ut castigatioris rigidioresque introeant, quia arca Dei in periculis jejunum sustentare prævalet, temulentum sustinere non novit.

III. Monemus ergo nos, sicut antea jam diximus, nostri temporis homines, ut in his mundi turbinibus, ad domum Dei certatim unusquisque confugiat, sicut et sui temporis homines Noë justus admonuit. Admonuit enim illos, sed futurum diluvium prædicare non destitit, et licet vox prædicationis non sit audita, tamen et si tacebat lingua, opere loquebatur, et si silebat voce, arca personabat. Cum enim ædificabat tam grande opus arcæ illius, causam cur fieret, ipsa opera testabantur; testabantur enim ipso apparatu nova taber-

¹ Cod. male *quoniam*. — ² in Cod. *deest non*. — ³ Id. *ejus*. — ⁴ Il. *et non*. — ⁵ Vide Serm. Append. Maur. cxlv, n. 3.

naacula, novis periculis profutura. Sapiens enim quisque intelligere poterat naufragii nescio quid timere¹, cum domus talis fuerit quæ non traheretur² in terra, sed nataret in gurgite, cum hujusmodi pararetur quod nec pavimenti solo deficeret, nec fluctibus unda submergeret. Quis, inquam, sapiens non intelligeret adesse diluvium, cum videret tale domicilium fieri quod susceptos intra se non tam clauderet quam portaret, quod non tam pluviarum imbres repelleret, quam naufragii procellas arceret? Quis, inquam, ex hospitio non animadverteret periculum homini, in quo hospitio non habitandum esset, sed³ potius exulandum, in qualibet parte mundi futurum esset cum ipsis habitaculis peregrinandum⁴? Ipse ergo hoc opere populis prædicabat, et dicebat illud evangelicum Domini dictum: « Si mihi non creditis, vel operibus credite (a). »

SERMO II.

In Sexagesima II.

Contra Cupiditatem.

Non est sancti Augustini. Laudatur enim S. Gregorius qui floruit multo post Augustinum; imo et ipsemet Augustinus. Sunt autem hinc et inde sæpius sparsæ B. Augustini sententiæ, a Beda forsitan, vel a quovis alio delibatæ. Eruuntur ex Cod. Cass. clxix, fol. 79. Locus ejus in Appendice post præcedentem cum numero in Sexagesima II.

SYNOPSIS.

I. Ager Ecclesia; tribuli fructus cupiditatis. II. Ex cupiditate superbia, et ex superbia cupiditas prodit. III. Quomodo cupiditas sit idolorum servitus. IV. Cupiditas insatiabilis est. V. Primum virgultum cupiditatis invidia. VI. Ex cupiditate oriuntur homicidia et læsiones proximi cum perjuriis. VII. De oppressione pauperum per injustitiam. VIII. Oppressores pauperum a Deo puniuntur. IX. Contra illos qui justitiam vendunt. X. Præmium illius qui justitiam sine præmio reddit. XI. Vanæ solvuntur excusationes. XII. Continuatio solutionum. XIII. Vanitas divitiarum ostenditur, quia breves sunt.

(a) Joan. x, 38.

¹ Cod. male *emere*. — ² Id. *haberetur*. — ³ In Cod. legitur *non*, sed abundat. — ⁴ Cod. male *peregrinum*.